

چارقند روی شانه بسته شده است
چارقند (سفید و نقش دوزی)

الف - ۲ - سربند

سربند را در اصطلاح محلی دسمال یا دستمال می گویند به سه نوع مختلف می باشد. الف دسمال خیاطه ب- دسمال کِلَاقی ج- دسمال نخی سربند روی چارقند و پیشانی بسته می شود.

دسمال: پارچه ابریشمی + نازک + چارگوش + عمدتا تیره رنگ + در مجالس عروسی و شادی رنگ قرمز + بعضا دسمال سبز و آبی نیز استفاده می شود + گاهی با سکه های نقره ای تزئین می شود.

دسمال خیاطه: خیاطه در عربی به معنی نخ، رشته و یا آنچه بدان دوزندگی می کنند + در گویش بیرجندی به نخ ابریشمی اطلاق می شود + سربند نفیس

دسمال کِلَاقی (کلاغی): بعضا ابریشمی + چاپ باتیک + بعد از خیاطه نفیس ترین دستمال سربند است.

دسمال نخی: از نخ پنبه ای مرسریزه + حریر مانند و نازک + عمدتا زنان کشاورزان استفاده می کنند.

الف - ۳ - روبند

از پارچه‌ای نازک تهیه شده و به وسیله دو بند به دور سر بسته و در جلو صورت آویزان می‌شود.
امروزه کمتر استفاده شده و منسوخ گشته است.

الف - ۴ - کلاه

کلاه مورد استفاده زنان بلوچ خراسان دو نوع می‌باشد الف - عرقچین ب - کلوته

۱- عرقچین

عرقچین → مشابه با زنان لرستان (عرقچین زن بلوچ خراسان تزئین می‌گردد)
وظیفه عرقچین مانند عرقچین زن لر کمک به نگه داشتن چارقد است.
در اصطلاح محل عرقچین را اِرَقچی می‌نامند.

۲- کلوته

به آن کلاه پول هم می‌گویند + کلاه استوانه‌ای و کوتاه که قسمت جلو و پیشانی آن با انواع سکه‌های نقره‌ای قدیمی تزئین می‌شد.

الف - ۵ - سربند

چادر زن بلوچ خراسان کوتاه + از جنس پنبه + روناسی روشن یا نخودی روشن یا سیاه گل دار

مستطیل شکل + در حاشیه دوخت خورده و بر روی سر می‌اندازند.

چادر های بلوچ خراسان را می توان به دو دسته تقسیم کرد

۱- قدیفه (قتیفه) : پارچه مستطیل شکلی که خود به دو نوع است؛

الف- قدیفه کربالی با پنبه سفید مرسریزه شده ب- قدیفه ملی با پنبه شیری رنگ

۲- کیش (خیش) : مشابه قدیفه + با نخ پشمی و ابریشمی + گرانیقیمت تر + رنگ های مختلف + اعیان و ثرتمندان عمدتا استفاده می کردند.

۳- نکته: در روستای چنشت کمی کوچک تر و کوتاه تر و فقط از پشت سر آویزان می شود.

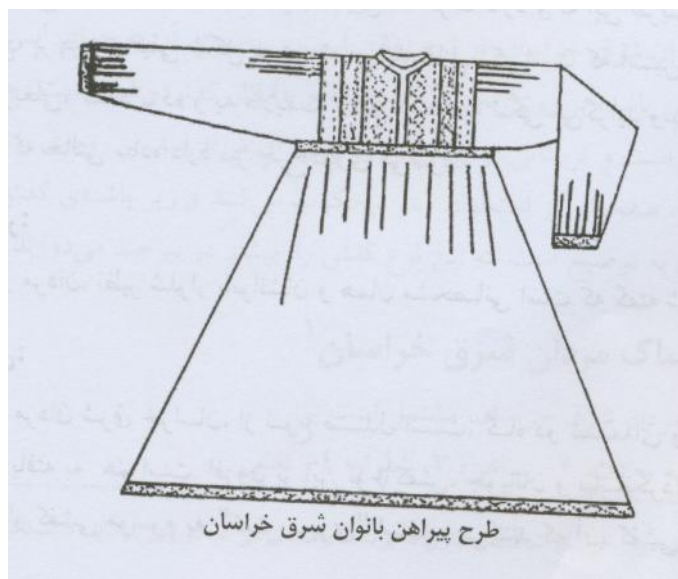
ب- پیراهن

بالاتنه کوتاه(خط کمر زیر سینه آمده است) + پرچین + بلند + آستین بلند + سر دست دارد + یقه باز تا روی سینه(به اندازه سه دکمه)+ عمدتا از جنس چیت ساده یا کرباس

در اصطلاح محلی گاهی آن را جومه نیز می نامند.

دور دامن و روی سینه نقش دوزی می شود.

پارچه آن اغلب به رنگ قرمز ساده یا گل دار است.

ج- جلیقه

برخی به آن در اصطلاح محلی یل یا یله هم گفته می شود + از جنس مخمل و بعضا زری دوزی شده (برای خوانین) + بدون آستین + تا روی کمر + دو بر روی هم نمی آید + یقه هفت باز + بعضا سکه دوزی یا اشرفی دوزی می شود

نکته (۱) : عمدتا توسط زنان اشراف یا در مراسم عروسی استفاده می شود

نکته (۲) : در برخی از منابع بین یل و جلیقه تفاوت قائل می شوند. یل را نفیس تر و کوتاه تر از جلیقه می دانند.

نقش روی جلیتقه ها عمدتاً بته می باشد. بته در این منطقه نماد مهمی به شمار می آید.

د- شلیته

دامن چین‌دار و بسیار گشاد + که از کمر تا زانو یا مچ پا را می پوشانده + گاهی به جای شلیته از شلوار معمولی استفاده می شود.

نکته: در اصطلاح محلی به شلیته شلوار هم می گویند!!

شلیته از جنس کرباس و پنبه ای است. + زیر شلیته شلوار پوشیده نمی شود و قسمت برهنه پا با پاچین یا همان پاتاوه پوشیده می شود.

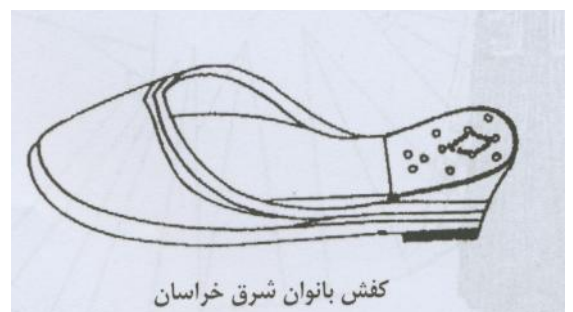
شلیته بیشتر توسط روستاییان و کارگران استفاده می شود + با این حال نوع فاخر آن نیز توسط زنان سالخورده اعیان و اشراف هم استفاده می شود.

ه- پاپوش

انواع پاپوش زنان بلوچ خراسان پنج نوع می باشد.

- الف - طبلکدار ب- گرجی ج- اُرسی د- گیوه ه- گالش

نوعی نعلین + پاشنه دار + پاشنه از استخوان شتر + الوان + رویه تزئین شده از پارچه و چرم

نفیس ترین این نوع کفش در بیرجند تولید شده و از صنایع دستی معروف شهر است.

گر جی : کفش چرمی قرمز رنگ را گر جی گویند.

أرسی: رویه و کف آن چرم است و هیچ نخی یا پنبه ای در آن به کار نرفته است.

گیوه : همان گیوه معمول با رویه نخ پنبه ای است.

گالش : کفش از جنس لاستیک را می گویند.

نکته : در جنوب خراسان (بیرجند) نوعی جوراب بافته می شود که به جوراب هفت رنگ معروف است و از صنایع دستی شهر است.

نکته: در مناطق مختلف خراسان جنوبی روستای چنشت نسبت به سایر روستاهای خراسان جنوبی کمتر دچار تحولات و تغییرات فرهنگی شده و فرهنگ روستایی آن حفظ شده است.

نمونه کاملی از لباس زن بلوچ خراسان